

Rozszerzenie Unii Europejskiej

26 września 2006 Komisja Europejska podjęła decyzję o przyjęciu Bułgarii i Rumunii do Unii Europejskiej.

Od 1 stycznia 2007 roku Unia Europejska będzie liczyła więc 27 krajów i prawie 480 milionów mieszkańców.

Komisja Europejska ma jeszcze sporo zastrzeżeń do stanu przygotowań obu krajów do członkostwa w UE.

Wątpliwości dotyczą szczególnie sądownictwa, walki ze zorganizowaną przestępczością, zagrożenia korupcją przy rozdzielaniu funduszy unijnych, a także zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego. Mimo to zdecydowano się nie przesunąć daty akcesji, licząc, że wejście do struktur unijnych przyspieszy procesy dostosowawcze w neoruralnych dziedzinach, a otwarcie rynków tych krajów stworzy nowe możliwości rozwoju wymiany handlowej i powstania nowych inwestycji.

Obecne rozszerzenie będzie miało istotny wpływ na wewnętrzny rynek Unii, szczególnie w dziedzinie rolnictwa. Oba kraje są bowiem przede wszystkim krajami rolniczymi.

W Bułgarii powierzchnia gruntów rolnych wynosi 6,2 mln ha. W Rumunii jest ona ponad dwa razy większa i wynosi 14,8 mln ha. Ludność rolnicza w Bułgarii stanowi 25 % ludności zawodowo czynnej, a w Rumunii aż 30%. Udział rolnictwa w PKB stanowi 15 % w Bułgarii i 13% w Rumunii.

W przypadku kukurydzy, dzięki integracji tych dwóch krajów, przybędzie prawie 3 mln hektarów, głównie kukurydzy ziarnowej. Pod względem powierzchni, Rumunia będzie największym producentem kukurydzy ziarnowej w Unii Europejskiej - około 2,5 mln ha. W Bułgarii powierzchnia uprawy kukurydzy wynosi 400 tysięcy ha. Przy plonach na poziomie 3,5 - 4 t/ha w 2006 roku, produkcja ziarna kukurydzy w Bułgarii i Rumunii wyniesie około 10 mln ton (Bułgaria 1,5 mln t, Rumunia 8,7 mln ton).

Kraje te posiadają obecnie zrównoważony bilans zbóż. Wymiana handlowa obejmuje około 1 mln ton zbóż. Składają się na to: niewielki import pszenicy na rynek rumuński i eksport pszenicy i kukurydzy z Rumunii i Bułgarii. W ostatnich latach Rumunia eksportowała średnio od 200 do 400 tysięcy ton ziarna kukurydzy. W sezonie 2006/07 zamierza wyeksportować około 300 tysięcy ton.

Sytuacja może się jednak zmienić w niedalekiej przyszłości. W 2007 roku do rolników dotrą pierwsze dopłaty w ramach Wspólnej Polityki Rolnej, w wysokości 640 mln €. Na rozwój obszarów wiejskich w tych krajach Unia przeznaczy w pierwszym roku 930 mln €.

Srodki te będą miały wpływ między innymi na poprawę produktywności rolnictwa w tych krajach.

Jeśli w Rumunii plony kukurydzy wzrosłyby, z 3,5 t obecnie, do 6 t (co jest zupełnie realne patrząc na wyrównane plony w sąsiednich Węgrzech), a powierzchnia ustabilizowałaby się na poziomie 3 mln ha, to na rynku europejskim znalazłoby się dodatkowych 7,5 mln ton ziarna kukurydzy. Miejmy nadzieję, że do tego czasu wzrośnie w tych krajach produkcja zwierzęca i rozwinię się produkcja bioetanolu, aby zagospodarować nadwyżki. Konieczna jest też lepsza organizacja skupu interwencyjnego.

W przeciwnym razie na rynku europejskim ziarna kukurydzy mogą wystąpić duże trudności.

Anna Kolakowska

Polska: prognozy zbiorów zbóż

Według prognoz GUS, opublikowanych we wrześniu, tegoroczna produkcja zbóż (bez kukurydzy), wyniosła ogółem 22 mln ton, czyli o 18,4 % mniej od produkcji w ubiegłym sezonie. GUS szacuje, że zbiory pszenicy wyniosą 7,1 mln ton i będą niższe aż o 19,4 % od ubiegłorocznych. Mniej zebrano również żyta - o 22,3 % w stosunku do zeszłego roku - tj. 2,6 mln ton, jęczmienia - o 10,7 % - tj. 3,2 mln ton, owsa - o 20,4 % - tj. 1,1 mln ton i pszenżyta - o 16,9 %, tj. 3,2 mln ton. Sierpniowe ulewne opady deszczu wywarły negatywny wpływ na przeprowadzenie żniw. Gorsze są również parametry jakościowe ziarna.

GUS ocenia tegoroczną powierzchnię upraw kukurydzy ziarnowej na 309 tysięcy ha, tj. o 6,3 % mniej w porównaniu do roku ubiegłego.

Krajowa Federacja Producentów Zbóż zakłada natomiast, że zbiory kukurydzy wyniosą 1,3 mln ton, a zbiory zbóż łącznie 22,7 mln ton. KFPZ prognozuje, że spożycie zbóż w sezonie 2006/07 wyniesie około 27,5 mln ton.

Bilans kukurydzy w UE 25 wg COCERAL

	2006/07	2005/06
Produkcja (mln ton)	43,3	48
Powierzchnia (mln ha)	5,7	5,9
Plon (t/ha)	7,6	8,1
Zapasy początkowe	15,5	12,5
w tym zapasy interwencyjne	5,6	2,8
import	3,0	2,5
Zasoby razem	61,9	63
Spożycie		
- pasze	37,5	35,7
- kukurydza nasienna	1,5	1,5
- bioetanol	0,6	0,2
- konsumpcja i zużycie przemysłowe	10,0	10,0
Spożycie razem	49,6	47,4
Różnica zasobów i spożycia	12,3	15,6
Eksport	0,1	0,1
Zapasy końcowe	12,2	15,5
W tym zapasy interwencyjne	4,5	5,6

Kukurydza w krajach Europy Środkowoschodniej

Węgry. Według węgierskiego Ministerstwa Rolnictwa zbiory kukurydzy w tym roku wyniosą 6,5 - 7 mln ton. Jest to znacznie mniej niż w roku ubiegłym, kiedy zbiory osiągnęły rekordowy poziom 9 milionów ton, jest to również mniej w stosunku do prognoz z września, kiedy oceniano je na 8 mln ton.

Ukraina. W związku ze słabymi tegorocznymi zbiorami zbóż, które według oficjalnych prognoz wyniosły 34,7 mln ton (o 10 % mniej w stosunku do roku ubiegłego) pod koniec września br. ukraińskie ministerstwo rolnictwa wprowadziło system licencji eksportowych dla pszenicy konsumpcyjnej i mieszanki żyta z pszenicą, w obawie o zapewnienie wystarczającego zaopatrzenia rynku krajowego w zboża. W dn. 17 października br. licencje zostały zastąpione poprzez kwoty, które obowiązywać mają w dwóch ostatnich miesiącach br., w łącznej wysokości 1,6 mln ton (w tym 400 tys. ton dla pszenicy i mieszanki żyta i pszenicy, 600 tys. ton dla jęczmienia, 600 tys. ton dla kukurydzy i 3 tys. ton dla żyta). Możliwe, że zastosowanie kwot (w wysokości 1,8 mln ton) zostanie przedłużone również na okres pierwszego półrocza 2007 roku.

Słabe zbiory odnotowano przede wszystkim w przypadku pszenicy - spadek o 4,4 mln ton w porównaniu z zeszłym rokiem do zaledwie 14,3 mln ton. Znacząco mniej będzie też kukurydzy - o 1,5 mln ton w stosunku do ubiegłego roku, tj. 5,6 mln ton. Inne źródła podają bardziej optymistyczne dane dotyczące produkcji kukurydzy: APK-Inform: 6,1 mln ton, USDA: 6,8 mln ton, a Międzynarodowa Rada Zbożowa prognozuje zbiory kukurydzy na poziomie 7,7 mln ton.

Skup interwencyjny kukurydzy

Po ostrym proteście Węgier, które uznały zapowiadane obostrzenia w zasadach unijnego skupu interwencyjnego jako dyskryminujące, Komisja Europejska zawiesiła ich wprowadzenie na czas nieokreślony. Komisja planowała zastrzyczyć parametry jakościowe dla kukurydzy przyjmowanej do skupu interwencyjnego już od początku nowego sezonu skupowego, tj. z dn. 1 listopada br. Zmiany dotyczyły miały takich parametrów jakościowych jak m.in. maksymalna dopuszczalna wilgotność oraz dopuszczalny procent ziaren połamanych i uszkodzonych w procesie suszenia. W odpowiedzi na doniesienia o przygotowywanych zmianach Węgry wystosowały skargę do Komisji Europejskiej. Zagroziły również skierowaniem sprawy do Trybunału Europejskiego, jeśli nowe, ostrzejsze kryteria zaczną obowiązywać. W ostatnich dwóch sezonach wyjątkowego urodzaju Unia Europejska borykała się z ogromnymi zapasami węgierskiej kukurydzy. Zapasy zbóż zgromadzone w węgierskich magazynach interwencyjnych w ubiegłym sezonie stanowiły ok. połowę ilości ziarna skupionego w całej UE. Przy czym ok. trzy czwarte węgierskiego skupu stanowiła kukurydza. Problem z kukurydzą jest o tyle trudny, iż ziarno tego gatunku nie nadaje się do długotrwałego przechowywania. Podaje się, że po ok. 18 miesiącach magazynowania parametry jakościowe ulegają pogorszeniu. Poza tym eksport ziarna z Węgier jest utrudniony ze względu na położenie geograficzne tego kraju - brak dostępu do morza. Biorąc pod uwagę kłopoty z „górką kukurydzy” - głównie węgierskiej, Komisja planowała ograniczyć skup tego gatunku poprzez wprowadzanie zastrzyżonych wymogów jakościowych dla ziarna.

Źródło: FAMMU/FAPA na podst. Agra Net, Reuters

V Forum Producentów Kukurydzy

14 października, już po raz piąty, podczas Targów Rolniczych POLAGRA, odbyło się Forum Kukurydzy. W programie Forum zaprezentowano następujące zagadnienia: Wpływ warunków klimatycznych na plonowanie odmian kukurydzy w różnych rejonach Polski. Prof. Michalski porównał plonowanie odmian w rejonie północnym i południowo zachodnim, a dr Bieliński plonowanie na Pomorzu i w Wielkopolsce.

Problematykę występowania grzybów pleśniowych w kisonkach z kukurydzy przedstawił prof. W.Podkówa, natomiast wyniki badań nad szkodliwością kisonki z kukurydzy porażonej głównie guzowatą zaprezentował dr Z.Podkówa. Główne szkodniki plan-tacji kukurydzy omówił P.Bereš IOR z Rzeszowa, a zastosowanie kukurydzy w diecie bezglutenowej zaprezentował T.Kępką

Pascal METGE producent kukurydzy z południowo zachodniej Francji podzielił się swoim doświadczeniem w uprawie kukurydzy GMO, przedstawiając zalety ekonomiczne i sanitarne tej uprawy. W Forum wzięło udział około 70 osób.

Dzień Kukurydzy w CH ARKADIA

Odbydzie się na początku 2007 roku. Dokładną datę podamy w numerze 32 biuletynu Kukurydza Informacje.

Wilgotne ziarno kukurydzy

Niezależnie od tego czy wilgotne ziarno kukurydzy jest przechowywane jako rozdrobnione w formie kisonki lub jako inertywane całe ziarno, stanowi ono wartościową paszę. Produkowana i zużywana bezpośrednio w gospodarstwie jest oszczędnym i łatwym do zastosowania sposobem żywienia zwierząt.

Wilgotne ziarno kukurydzy stosowane jest jako dodatek do kisonki z kukurydzy lub traw w żywieniu bydła mlecznego lub mięsnego. Dla trzody i drobiu może być podstawą żywienia, stanowiąc 50 do 70 % dawki pokarmowej.

Ziarno kukurydzy przechowywane w formie wilgotnej zachowuje wszystkie właściwości odżywcze (energię, białka, składniki mineralne, witaminy, barwniki...). Kwasy powstające w procesie konserwacji mają dobroczynny wpływ na proces trawienia u zwierząt. Zadawanie paszy w formie wilgotnej ogranicza zapalenie poprawiając dobrostan zwierząt i warunki pracy rolnika.

Wilgotne ziarno kukurydzy, rozdrobnione i kisonki

Po wyparciu tlenu z zakiszanej masy rozwijają się bakterie beztlenowe, które rozkładają cukry, powstaje kwas mlekowy, który ma właściwości konserwujące, hamując rozwój bakterii z rodzaju Clostridium.

Ziarno powinno zostać zebrane w wilgotności od 34 do 38 %. Niższa wilgotność, około 30 % utrudnia właściwą konserwację.

Ziarno musi być odpowiednio rozdrobnione. Przeciętnie 80 % cząsteczek powinno mieć średnicę mniejszą niż 2 mm, wówczas ułatwione jest ugniecenie zakiszanej masy. Wybór silosu (przejazdowego, wieżowego lub rękawa foliowego), w którym przechowywane będzie ziarno, zależy od wielkości stada, jego dziennego zapotrzebowania, a także od możliwości finansowych hodowcy.

Wilgotne ziarno kukurydzy, inertowane w całości

Inertacja jest naturalnym sposobem konserwacji w warunkach beztlenowych. Oddychające ziarno i mikroflora, wykorzystują tlen obecny w przestrzeniach między ziarnami. Powstają

cy dwutlenek węgla wypełnia te przestrzenie hamując wszelkie procesy enzymatyczne. Zalecany jest zbiór ziarna o wilgotności 26 - 33 % i natychmiastowe składowanie go w hermetycznych silosach.

Rodzaj zastosowanego silosu: big-bag, gumowy silos podwieszany lub silos wieżowy zależy od wielkości stada i wilgotności zbieranego ziarna.

Ziarno rozdrabniane jest bezpośrednio przed spożyciem.

Wartość odżywcza wilgotnego ziarna kukurydzy jest proporcjonalna do zawartości suchej masy. Dlatego znajomość jej wartości ma podstawowe znaczenie przy układaniu dawki pokarmowej.

Ekwiwalent suchego ziarna kukurydzy

Wilgotność w %	26	28	30	32
Kg wilgotnego ziarna odpowiadający 1 kg suchego ziarna	1,15	1,18	1,21	1,25

c.d. tabeli

Wilgotność w %	34	36	38
Kg wilgotnego ziarna odpowiadający 1 kg suchego ziarna	1,29	1,33	1,37

Charakterystyka kwasowości wilgotnego ziarna (w g na kg suchej masy)

	wilgotność	pH
Ziarno kisonne	32 - 38 %	4,0 do 4,5
Ziarno inertowane	< 30 %	4,5 do 5,0
	> 30 %	4,0 do 4,5

c.d. tabeli

Kwas mlekowy	Aceton	Alkohol etylowy
12 - 20	2 - 6	3 - 8
1-3	1 - 3	6 - 10
1-6	1 - 3	8 - 12

Interes ekonomiczny

Konserwacja wilgotnego ziarna kukurydzy jest korzystna z ekonomicznego punktu widzenia. Wyeliminowane są koszty suszenia, mniejsze są też koszty transportu. Koszty przechowywania zależą od wybranego rozwiązania. Poniżej porównanie kosztów różnych sposobów przechowywania (w €) na tonę.

	Sposoby konserwacji							
	Suche	Inertowane				Kisonne		
		Big-Bag 1 m ³ 800 kg	Silos gumowy		Silos wieżowy		Przejazdowy 300 m ³ 230 t	rękaw
			60 m ³ 50t	250 m ³ 200 t	500 m ³ 450 t	1000 m ³ 800 t		
Suszenie	18,5	-	-	-	-	-	-	-
Składowanie	8	8	17*	9*	9	7,5	3 do 8	-
Załadunek Rozładunek	5	4	4	4	4	4	8	-
Rozdrabnianie	4	3	3	3	2	2	-	-
Koszt ziarna gotowego do spożycia	35	15	24	16	15	14	11 do 16	20 €/m ³ 16 €/t
Oszczędności w €/tonę kukurydzy o wilgotności 15 %		20	11	19	20	21	19 - 24	19

* bez kosztów pomieszczenia

na podstawie opracowania ARVALIS, FNPSMS, SEPROMA

Szkodniki kukurydzy - podsumowanie 2006 roku

Pomimo, że w wielu regionach Polski trwają jeszcze zbiory plonów to można już dokonać wstępnego podsumowania „sezonu wegetacyjnego kukurydzy 2006” pod kątem występowania i szkodliwości agrofagów. Warunki meteorologiczne w 2006 roku nie sprzyjały uprawie kukurydzy. Występujące w okresie wiosennym chłody i obfite opady deszczu opóźniły siewy oraz spowolniły wzrost siewek, natomiast panująca w późniejszym okresie susza zakłóciła (a na lokalnych plantacjach całkowicie zahamowała) wzrost roślin oraz proces wypełniania ziarna. Taki układ warunków meteorologicznych spowodował również zmiany w składzie gatunkowym i szkodliwości agrofagów tej rośliny.

W bieżącym roku najgroźniejszym szkodnikiem kukurydzy była omacnica prosowianka. Na wielu plantacjach, zwłaszcza w południowo-wschodniej Polsce gąsienice tego motyla uszkodziły od 40 - 100 % roślin. Szczególnie podatne na uszkodzenia były odmiany wczesne, a także zasiewy kukurydzy cukrowej. W południowej i południowo-zachodniej Polsce rozmiary uszkodzeń roślin uległy zmniejszeniu, głównie ze względu na panującą suszę, bowiem wędnące rośliny o słabym turgorze (w wielu przypadkach „spalone” przez słońce) nie były atrakcyjnym pokarmem dla szkodnika. W porównaniu do roku ubiegłego zasięg występowania omacnicy prosowianki w Polsce oraz jej szkodliwość dla kukurydzy uległy znacznemu zwiększeniu.

W 2006 roku nasilenie ploniarki zbożówki (pomimo sprzyjających jej rozwojowi warunków - chłodna wiosna) utrzymywała się na niskim poziomie, głównie ze względu na mały zapas szkodnika z roku ubiegłego. W chłodniejszych rejonach uprawy kukurydzy, zwłaszcza w północno-wschodniej części kraju larwy tej muchówki uszkodziły do 30 % roślin, natomiast w południowej Polsce odsetek roślin uszkodzonych dochodził do 20 %. Najpowszechniej obserwowanymi objawami żerowania szkodnika były nadżerki na liściach oraz lekkie deformacje liści.

Ważną grupę organizmów szkodliwych stanowiły w bieżącym roku szkodniki glebowe. Ich szkodliwość była szczególnie duża w północno-zachodniej części kraju, głównie na plantacjach założonych po wieloletnich użytkach trawiastych lub bezpośrednio sąsiadujących z takimi, zwłaszcza, gdy nie zastosowano przedsewnego zaprawiania materiału siewnego.

Chłodna wiosna nie sprzyjała zasiedlaniu kukurydzy przez mszyce wskutek czego owady te nie zbudowały licznych koloni, których zwalczanie byłoby ekonomicznie uzasadnione. W późniejszym okresie wegetacji liczność tych pluskwiaków ograniczała susza oraz owady pożyteczne.

Wysokie temperatury były natomiast bardzo sprzyjające dla rozwoju i żerowania wciornastków, które w bieżącym roku wystąpiły w dużym nasileniu. Szkodniki te z uwagi na bardzo małe rozmiary są niedoceniane przez plantatorów, jednakże ich żerowanie (a także i innych gatunków) wspomaganie korzystnymi warunkami atmosferycznymi sprzyja wystąpieniu wielu chorób kukurydzy m.in. główki guzowatej, która w br. opanowała znaczny odsetek plantacji w całej Polsce.

Na lokalnych plantacjach kukurydzy głównie w południowej i południowo-zachodniej Polsce w większym nasileniu wystąpiły gąsienice rolnic, które żerowały głównie u podstawy roślin.

Odnotowano także wzrost szkodliwości urazka kukurydzianego (zwłaszcza na południowym-wschodzie kraju), który żerował głównie na kolbach uszkodzonych uprzednio przez inne szkodniki (a zwłaszcza omacnicę prosowiankę, ptaki i inne) powodując bezpośrednie i pośrednie ubytki w plonach ziarna.

Również na południowym-wschodzie kraju, w okresie kiedy kukurydza wykształcała trzy i więcej liści na lokalnych zasiewach odnotowano wysokie nasilenie gąsienic zwójek, które ogryzały (a niekiedy doszczętnie niszczyły) młode liście.

Bardzo ważnym szkodnikiem, który wystąpił w 2006 roku była zachodnia kukurydziana stonka korzeniowa. Obecność tego gatunku (jak podaje komunikat GIORIN z dnia 27.09.2006) nie ograniczała się już tylko do województwa podkarpackiego (pierwotne miejsce wystąpienia) lecz obejmowała również województwa: lubelskie, świętokrzyskie, mazowieckie, małopolskie, śląskie, opolskie i dolnośląskie (razem 56 powiatów). Istnieje realne niebezpieczeństwo, że w następnych latach szkodnik rozszerzy zasięg swojego występowania o kolejne województwa stąd też zgodnie z obowiązującymi przepisami istnieje obowiązek jego zwalczania za pomocą aktualnie dostępnych i zalecanych metod.

Obok w/w gatunków kukurydza uszkadzana była także przez inne organizmy szkodliwe, których żerowanie prowadziło do bezpośrednich, a zwłaszcza jakościowych strat w plonach ziarna i kisonki. Ochrona kukurydzy przed szkodnikami staje się więc jednym z podstawowych zabiegów w uprawie tej rośliny, pozwalającym uzyskiwać wyższe i lepsze jakościowo plony.

Mgr inż. Paweł Krystian Beres - IOR TSD Rzeszów

Notowania giełdowe:

Transakcje rzeczywiste

Polska Rol Petrol	20.10.2006	560 - 600 zł/t
Polska NetBrokers	02.11.2006	
kukurydza paszowa		400 - 660 zł/t
kukurydza konsumpcyjna		590 zł/t
EKOROL	31.10.2006	600 zł/t
Francja Bordeaux FOB	26.10.2006	155 €/t

USA Zatoka Meksykańska FOB

Argentyna	grudzień	150,8 \$/t
	26.10.2006	159,0 \$/t
Transakcje terminowe		źródło: FAPA/FAMMU
Chicago CBoT	26.10.2006	
Grudzień		128,7 \$/t
Marzec 07		133,7 \$/t
Maj 07		136,4 \$/t

Paryż MATIF

Listopad	26.10.2006	155,0 €/t
Styczeń 07		157,0 €/t
Marzec 07		158,8 €/t

Budapeszt BCE

Listopad	26.10.2006	28 250 HUF/t
Grudzień		29 200 HUF/t
Marzec 07		30 500 HUF/t